

Hoci sa na Slovensku väčšina ľudí nezaujíma o to, čo sa deje v cirkvi, posledná správa o exkomunikácii mladých kňazov mnohých rozrušila a čakajú vysvetlenie. V dobe relatívneho nedostatku kňazov a v roku modlitieb za kňazov je to veľmi smutný príbeh. Čo sa vlastne stalo? Mladí kňazi sa postavili proti všetkým biskupom na Slovensku napriek tomu, že títo ich učili šesť rokov (a predtým od detstva) len poslúchať. Alebo len predstierať? Môžeme si len domýšľať, akú rolu zohrali pri ich formácii konzervatívne pomery v bratislavskom kňazskom seminári, v rámci ktorých to pokojne dotiahli až ku kňazskej vysviacke.

Veľká búrka v malom pohári

Vyjsť s kožou na trh dokážu. Kresťania...

Boj proti liberalizmu

Bývalý arcibiskup Ján Sokol a mnohí ďalší vo vedení cirkvi by sa mali zamyslieť. Dvadsať rokov nás pri každej príležitosti varovali pred „úhlavným nepriateľom našej cirkvi“, ktorým je liberalizmus. Podľa tejto rétoriky by sa dalo očakávať, že liberáli vystrčia rožky ešte viac. A naraz je tu pravý opak. Konzervativizmus až fundamentalizmus ako vyšíty. Reč mnohých hierarchov na Slovensku posilnená stonásobne: „Všade sú liberáli. Aj medzi vysokými cirkevnými hodnosťami. Biskupi, zrieknite sa satanáša! Aj Ján Pavol II.! Žiadne svätorečenie, modlil sa s pohanmi v Assisi a túto infekciu doniesol aj do cirkvi!“ Fundamentalizmus ako zjednodušenie celého problému... Iste sú na Slovensku aj liberáli. Frajeri, manažéri, plytkí tárajovia, ktorí si z povolania urobia doživotný

biznis, horliví funkcionári, karieristi, možno daktori aj ateisti (človek do ich srdca nevidí)... Dobrý pastier by mal byť po čase informovaný a konať. Ale väčšina kňazov na Slovensku, ako ich poznám, sú pokorní, čestní, unavení, ale oddaní robotníci na vinici Božej a tohto národa. Trocha smutní, bezradní, keď vidia, ako im deti po prvom sv. prijímaní utečú z kostola. Ako ich potichučky opúšťajú pekní, múdri a šlachetní ľudia. Často aj preto, že vedenie čaká len stavanie nových kostolov, pozýva ich na slávnosti a neumožňuje solídne „školenie mužstva“, prípadne rozvíjať charizmu, ktorú má každý osobitnú a vlastnú. Ignoruje sa ochota žien prispieť k budovaniu Božieho ľudu. Odmieta sa skúsenosť a služba odvážnych ženatých mužov, ktorí sa počas komunizmu dali tajne vysvätiť za kňazov.

Obetovali kariéru, riskovali svoju bezpečnosť a bezpečnosť svojich rodín. Nik sa im za ich statočnosť ani len nepodakoval.

Reformácia po slovensky

Fraška s týmito naivným spolkom sa rýchle skončí. Ako všetky pohoršenia. Na Slovensku ostane po dlhoročnom násilnom potláčaní dialógu len veľká kríza autority a nebezpečné dôsledky chorého klerikalizmu. Mnohí čestní ľudia, ktorí už v kostole nemajú svoj domov, našli prijatie u iných zborov, v rozličných hnutiach, niekedy až v sektách. Dlhé roky nik nepočúval ich stony ani ich kritický hlas. Tí primitívni, s minimom vedomostí, sa stávajú alergickými na všetko, čo cirkev ponúka, a svoje ideály a nádeje vkladajú do fanatického radikalizmu etnického, národného alebo politického.

Úsmevné a hrozne smutné

Títo uční, ktorí vo svete teológie znamenajú menej ako ja vo svete baletu, chcú reformovať cirkev na Slovensku. Jasné, že musia zhasnúť ako sviečičky vo víchrici. Ich zúfalé volanie nepresvedčí ani ich vlastných príbuzných. A predsa je na ich geste niečo pravdivé, čo ľudia, ktorí milujeme cirkev, nesmieme prepočúť. Skutočnosť, že je tu niečo choré. Že sme v slepej uličke. Že mnohé postoje sa musia opustiť a iné znova prerozprávať a transformovať. Napr. tá reč o farizeizme je pravdivá. Lenže oni to farizejské predávajú v novom balení. Na iné nemajú. Útek zo sveta, ktorý „je v pazúroch diabla“... Radikalizujú cestu naspäť. Ďalej, ako k tomu vlni za vzor vyzdvihnutému čudnému svätému (J. M. Vianney). Až k svätému Bazilovi, ktorého si môžeš namaľovať a obdivovať, ako len chceš. To je len jedna z desaťtisíc ciest. Ale cesta naspäť. Do minulosti, kde je poriadok ako na cintoríne. Ja ako katolícky človek to musím rešpektovať, ale nemôžem nasledovať.

Aká reformácia?

Ak chceme prispieť k očisteniu a oslobodeniu cirkvi na Slovensku (na ktorej, ako sa mi zdá, im veľmi záleží), musíme s tou cirkvou žiť. Deliť sa s veriacimi i s neveriacimi, hlavne s pochybujúcimi, počúvať ich a slúžiť. Mali na to jedinečnú príležitosť. Dva razy som sa rozhodol utiecť z tohto frontu. Po prvý raz ma zadržali komunisti a tvrdo mi to naučovali. Druhý raz, keď už bola sloboda, zadržal ma len súcit s týmto národom. Vtedy mi to „zrátal“ môj arcibiskup. Napriek tomu nič neľutujem. To je láska – ostať verný, zodrieť sa a nič nečakať. Ani veľkú zmenu, ktorá je stále v nedohľadne. Jelene, ktoré sa chceli pásť na dateľine, určenej len pre kone, museli padnúť. Je mi za nimi ľúto a smutno.

Reformovať sa bude

O tej chorobe už aj vrabce spievajú. Nie o jednej, je ich sedem. Cirkev aj vo svojich vedúcich sa nemôže ponúkať len ako morálny policajt, svätá totalita, kde najvyšší zákon je poslúchať, kde všetku moc má v rukách jedno promile často čudných mládencov – ako banka absolútnej pravdy... Reforma je nezadržateľná, podobne, ako o sto dní bude nezadržateľná jar. Reforma je potrebná ako soľ v tej rozprávke krajine. Bude bolestná,

Formulár vyznania viery, ktorý štyria exkomunikovaní kňazi predložili cirkevným autoritám

Vážený otec biskup,

týmto Vás vyzývame, aby ste do 25. 12. 2009 (sviatok Kristovho narodenia) verejne pred ľuďmi vyznali katolícku vieru. Žiadame, aby ste o tomto vyznaní viery písomne informovali Sv. Otca, ale i nás, aby sme Vaše rozhodnutie mohli oznámiť cirkvi na Slovensku i mimo SR.

Prosíme, odpovedzte verejne pred Božím ľudom na tieto otázky:

1) Veríš, že za nás, a teda aj za teba a za tvoje hriechy, Pán Ježiš Kristus zomrel na kríži a na tretí deň vstal z mŕtvych, a to reálne a historicky?

Odpoveď:

2) Veríš, že v nikom inom niet spásy, len v Ježišovi Kristovi?

Odpoveď:

3) Považuješ homosexuálnu aktivitu za ohavnosť a smrteľný hriech?

Odpoveď:

4) Odriekaš sa historicko-kritickej teológie (HKT) a ducha, ktorý je za ňou?

Odpoveď:

5) Odriekaš sa ducha synkretizmu s pohanstvom, ducha relativizmu a faľošnej interpretácie Nostra aetate i tzv. ducha Assisi?

Odpoveď:

6) Odriekaš sa satana a démonov, predovšetkým tých, ktorí dnes pôsobia skrze rôzne skryté formy mágie a veštenia (homeopatia, akupunktúra, hypnóza, veštenie kyvadlom, prúťikom) a tiež skrze ducha New Age?

Odpoveď:

7) Odriekaš sa ducha, ktorý pôsobí skrze slobodomurárov, skrze Rotary alebo Lions klub?

Odpoveď:

Podpis _____ dátum _____ 2009 A. D.

zložitá a namáhavá. Kričať budú aj tí nekompetentní a nevzdelaní, hlavne tí, čo krízu zavinili. Už sa to stalo. Kresťanskú reformu môžu robiť len tí, čo budú mať odvahu uniesť a pochopiť biedu súčasného človeka, jeho ohrozenie, a čo sa budú s poctivými ľuďmi usilovať hľadať zložité riešenia a ponúkať nádej. Naše dospievajúce a dospelé deti vo viere, ktoré s nami ešte ostanú, už nepotrebujú „rukovoditeľov“, ale vzorných, múdrych a poctivo hľadajúcich spolupútnikov. Situácia je podobná tej, ktorú Ježiš prežil v Kafarnaume, keď učeníkom rozprával, ako ich ľudia budú obhrýzať ako húsenice zelený kriačik. „Tvrdá je to reč, kto to môže počúvať?“ A mnohí učenici ho opustili. Až tu nastáva čas a priestor pre reformu. Až zistíme, že sme služobníci zodretí, nevedomí a neužitoční. Ale v pokore nesieme svoju kožu na trh.

Toto a mnoho iného budeme musieť ukázať a preložiť do zrozumiteľnej reči a do konkrétnej služby. Kto na túto cestu nevykročí, robí totálny výpreďaj. Reforma bude ťažká, lebo u nás nejestvoval dialóg. Nenaučili sme sa pokojne a slobodne rozprávať, počú-

vať a usmievať. Nešťastní chlapci nie sú jediní, ktorí vedia, že je zle. Odstrel ani odchod však nie je riešením. Riešením je nájsť odvahu ísť svojou cestou, o ktorej som presvedčený, že je správna, ježišovská, neopustiť loď, a mať okolo seba ľudí, ktorí to podobne vidia a prežívajú a sú ochotní dať ruku do ohňa.

„Duchovné prebudenie Slovenska, modlitbové stráže proti bránam pekla, verejne vyznať svoju vieru.“ Chlapci nečítali Fausta. Ten Zlý, čo sa halí kajúcim mníšskym rúchom, ľahučko odprisahá čokoľvek. O čom snívajú, rozprávali a čo sa naučili za šesť rokov štúdia v kňazskom seminári? Kto ich vychoval a viedol? Kto im dával zápočet a známky? Čo nám ukázali počas svojej pastoračnej praxe a počas svojho pôsobenia? Ukutí príliš na mätko. V živote poctivo nepracovali. Zaslúžili by si niekoľko rokov pobytu v base, ako som bol ja v ich veku, aby vedeli, o čom je život a aké je naše milované Slovensko. Žatva chorej teológie a vyučovania mystifikácie namiesto poctivej mystiky. Ipse dixit!

ANTON SRHOLEC ■

foto M. SZIRMAI ■

Dieťa bez domova?

Vianoce som prežil v Prahe. Média Českej republiky sa zaoberali v predvianočnej dobe nezvyčajným prípadom... Ako to už v tejto sviatočnej dobe býva, médiá sú oveľa mierumilovnejšie ako v inej ročnej dobe a ak prinášajú správy o nešťastiach, katastrofách či utrpení ľudí, robia to s taktom a určitou snahou vyvolať v poslucháčoch zamyslenie a diskusiu nad hodnotami tvoriacimi humánnejšiu spoločnosť.

A tak ma niekoľko dní pred Štedrým večerom v Lidových novinách zaujali informácie o najmladšej bezdomovkyni v Českej republike, päťročnej Jitke z Brna. Pár dní pred Štedrým večerom ju objavila brnenská polícia spolu s matkou a jej priateľom v jednej bezdomoveckej kolónii v Brne-Maloměřiciach. Žili v priestoroch bez vody, kanalizácie a elektriny v jednej záhrade, v chajde poskladané zo starých tehál, dreva, plechu, plachtoviny. Špinavej, neupravenej. Tak na mňa zapôsobili zo záberu televíznych kamier.

Na prvý dojem smutná správa. Ako je to možné? O tom, že takto žijú Rómovia na východnom Slovensku, všetci vieme a nevzrušuje nás to. Ale že takto žijú „bieli“ uprostred „bieleho“ veľkomesta? Že by nový fenomén, ktorý doteraz nepoznám? To, čo ma však zaujalo zo všetkého najviac ešte pred tým, ako som začal uvažovať nad prvým dojmom, boli informácie, ktoré prichádzali neskôr a ďalšie podrobnosti tohto prípadu. Zmienim sa len o tom, čo považujem za najvážnejšie: to dieťa bolo dobre živé, bolo vesele, príjemného charakteru a kamarátske. Keď ho začali skúmať psychiatri a psychológovia, či nemá nejaké chyby alebo traumy, došli k fenomenálnemu objavu – nielenže nemalo narušenú psychiku, bolo vedomostne na vysokej úrovni, citovo úplne vyrovnané, bolo zrejmé, že sa mu jeho matka venovala a vychovávala ho. Na otázku: „Čo si robila celé dni?“ odpovedala: „Hrala som si s maminkou, rozprávali sme si, mamička stále niečo vymýšľala...“ Bolo úplne evidentné, že to dieťa nie je psychicky vôbec vykoľajené alebo poškodené, práve naopak. Oplývalo životom a radosťou. Keďže sa však našlo medzi bezdomovcami, hrozilo jej matke odsúdenie za zanedbanie výchovy za to, že svojmu dieťaťu neumožnila primerané materiálne zabezpečenie. Krátko po nájdení bola matka zatknutá a dieťa dočasne umiestnené do domova pre deti bez rodičov. Po tom, čo prenikla na verejnosť informácia, že matke hrozí súd, sa o slovo prihlásili spomenutí psychológovia. Z ich reakcií vyberám

toto podstatné: „Než k takémuto súdu dôjde, mali by sme si položiť otázku, či hodnoty, na ktorých sme postavili naše zákony, podľa ktorých má byť teraz matka odsúdená, sú správne. Koľko detí dnes trpí len preto, že nikto z rodičov na ne nemá čas, pretože sú plne vyťažení v pracovnej činnosti. Pritom majú tie deti všetko: teplý a komfortný byt, veľa hračiek, počítač. Nemajú však nikoho, kto by sa s nimi hral, rozprával sa s nimi, vysvetľoval im veci a bol im vždy nablízku, keď niekoho potrebujú. Čo je pre deti dôležitejšie, aby z nich vyrástli zrelé a vyrovnané osobnosti: to, že žijú v materiálnom zabezpečení a pritom strádaajú citovo aj duchovne,

alebo to, aby najprv pocítili, čo je to láska, harmónia rodiny, atmosféra istoty a uvoľnenosti?“

Ja osobne, priznám sa, som rád, že do procesu ďalšieho osudu Jitky z Brna a jej matky zasiahli psychológovia a nielen chladné zákony. Tie zákony, dúfam, budú riešiť situáciu, do ktorej sa matka dostala. Všetko ostatné však nech je akýmsi výkričníkom pre túto dobu, stále viac a viac uponáhľanú až uštvanú v honbe za ešte väčším blahobytom a ziskom, nezohľadňujúc to, čo je v živote podstatné, tak ako soľ alebo kyslík: ľudský cit a láska.

PETER ŽALOUDEK ■
foto STELLAMARIS ■

Ilustračné foto

Dieťa síce žilo v hrozných podmienkach, ale sociálne a vedomostne bolo v poriadku...